

บทความที่ : 8
Article :

**การกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ
ที่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น**

**Performance Monitoring of Volunteers in Care
Home for the Elderly by Sub-District Administrative
Organizations in Khon Kaen Province**

[Received Date: November 5, 2019 / Accepted Date: March 11, 2020]

อธิพงษ์ ภูมิแสง* และ รุ่งอรุณ บุญสายันต์*

Athipong Poomeesaeng* and Rungarun Boonsayun*

*สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น [Program of Public Administration, Faculty of
Humanities & Social Science , Khon Kaen University]; Corresponding
author e-mail: athipong.po@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น 2) ศึกษาเงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และ 3) หาแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ซึ่งการศึกษา เรื่อง การกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น จำนวน 140 คน โดยมีเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามและได้มีการตั้งคำถามปลายเปิดเสริมไว้ในทุกข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่นทั้ง 40 แห่งนั้น มีการกำกับติดตามในระดับที่น้อยทุกด้าน ทั้งด้านการวางแผนกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของ อผส. และการรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของ อผส. 2) เงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. ประกอบด้วย 2 เงื่อนไข คือ (1) เงื่อนไขภายใน ได้แก่ ผู้นำ งบประมาณ บุคลากร ทักษะ และบทบาทหน้าที่ (2) เงื่อนไขภายนอก ได้แก่ ความร่วมมือ กฎระเบียบ องค์กรความรู้และทักษะ และอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก และ 3) แนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ (1) แนวทางที่สามารถดำเนินการเองได้ ได้แก่ การวางแผน และการประชาสัมพันธ์ (2) แนวทางที่ต้องร่วมทำกับหน่วยงานอื่น ได้แก่ การวางแผน การประชาสัมพันธ์ และการ

สร้างความร่วมมือ และ (3) แนวทางที่ต้องให้ส่วนกลางดำเนินการให้ได้แก่ การออกกฎหมาย และงบประมาณ

คำสำคัญ : อาสาสมัคร; ผู้สูงอายุ; การกำกับติดตาม

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the overall status of monitoring operations of the elderly care volunteers at home managed by the subdistrict administrative organizations in Khon Kaen province, 2) to identify the essential conditions related to the monitoring operations of the elderly care volunteers at home, and 3) to find guidelines for developing the monitoring operations of the elderly care volunteers at home. This research was quantitative research with the 140 chief administrators of the subdistrict administrative organizations in the province. The developed questionnaires and additional open-ended questions were employed as research tools in order to collect data. The data was then statically analyzed by using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results of this study were as follows: first, the overall status of monitoring operations of the elderly care volunteers at home managed by the 40 subdistrict administrative organizations in the province was low in all aspects – planning for the monitoring operations of the elderly care volunteers at home, collecting and analyzing data of the monitoring operations, and reporting the performance of the monitoring operations. Second, the essential conditions related to the monitoring operations of the elderly care volunteers at home consisted of two conditions including

internal conditions (including leadership, budgets, personnel, skills and roles) and external conditions (including cooperation, rules, knowledge and skills as well as facilities). Last, there were three guidelines for developing the monitoring operations of the elderly care volunteers at home including i) self-executable ways such as planning and public relations, ii) the ways that must collaborate with other agencies such as public relations, planning, and creating cooperation, and iii) the ways that must be implemented by the central government such as legislations and budgets.

Keywords: Volunteers; Elderly People; Performance Monitoring

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของประชากรเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจเป็นอย่างมาก ทั้งในระดับประเทศและระดับโลก ซึ่งปัจจุบันสังคมโลกกำลังเผชิญกับสถานการณ์ปัญหาดังกล่าว เนื่องจากจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่องสวนทางกับประชากรกลุ่มวัยเด็กและวัยแรงงานที่มีแนวโน้มลดลง องค์การสหประชาชาติคาดการณ์ว่าในช่วงปี 2001 – 2100 จะเป็นศตวรรษแห่งผู้สูงอายุ โลกกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ หลายประเทศในแถบทวีปยุโรปเผชิญกับปัญหานี้มาเป็นระยะเวลาหลายปีแล้ว ประเทศอังกฤษเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบกับปัญหานี้ โดยคาดการณ์ว่าในปี 2000 จำนวนประชากรผู้สูงอายุอาจต้องเข้าสู่ภาวะพึ่งพิงเพิ่มขึ้นจากจำนวน 3 ล้านคน เป็น 6.4 ล้านคนในปี 2051 การเพิ่มขึ้นนี้ประมาณร้อยละ 113 ของจำนวนประชากรทั้งหมด LSE (2004 อ้างถึงใน วรณลักษณ์ เมียนเกิด, 2559) ในทวีปอเมริกา เช่น ประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีประชากรทั้งหมด 312 ล้านคน เป็นผู้ที่มีอายุในช่วง 60 ปีขึ้นไปจำนวน 48 ล้านคน และร้อยละ 13 มีอายุมากกว่า 65 ปี ส่วนในประเทศแคนาดา มีการคาดการณ์จำนวนการเปลี่ยนแปลงของประชากรสูงอายุไว้ในปี 2011 พบว่าประชากรแคนาดาที่มีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป ประมาณ 5 ล้านคน และคาดว่าจำนวนจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่าใน 25 ปีข้างหน้า (ปี 2036) เป็น 10.4 ล้านคน ดังนั้นในปี 2036 – 2051 ผู้ที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปในแคนาดาจะมีจำนวน 1 ใน 4 ของประชากรทั้งหมด (วรณลักษณ์ เมียนเกิด, 2559) ปัญหาการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุไม่ได้มีเฉพาะในแถบทวีปยุโรปและอเมริกาเท่านั้น หากแต่ประเทศในทวีปเอเชียอย่างเช่น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ และไทย ก็ประสบกับปัญหานี้เช่นกัน โดยในประเทศญี่ปุ่นมีประชากรทั้งหมดเกือบ 128 ล้านคน จากการสำรวจในปี 2000 มีประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปจำนวน 22 ล้านคน ในปี 2010 เพิ่มขึ้นร้อยละ 23 และคาดการณ์ว่าภายในปี 2050 จะเพิ่มขึ้นถึง 33 ล้านคน เป็นร้อยละ 40 ของประชากรทั้งหมด Curry et al (2013)

รัฐบาลประเทศต่างๆได้ตระหนักและให้ความสำคัญกับปัญหาผู้สูงอายุ โดยได้วางกลไกการจัดระบบการดูแลทางสังคมขึ้นซึ่งแตกต่างกันแต่ประเทศทั้งในเชิงการบริหารจัดการ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และความรับผิดชอบขององค์กรที่จัดบริการ Knapp (1984 อ้างถึงใน วรรณลักษณ์ เมียนเกิด, 2559) ได้กล่าวเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน่วยงานที่จัดบริการดูแลทางสังคมว่า บางพื้นที่ให้หน่วยงานจากส่วนกลางมีความรับผิดชอบสูงกว่าหน่วยงานในท้องถิ่น ทว่าในบางพื้นที่เน้นการกระจายอำนาจให้แก่หน่วยงานท้องถิ่นรับผิดชอบ เช่นประเทศแคนาดา มีการจัดบริการสวัสดิการและดูแลผู้สูงอายุ 7 ด้าน ได้แก่ (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2555) 1) ด้านสุขภาพ เช่น การจัดให้มีการเยี่ยมดูแลจากทีมแพทย์และพยาบาล 2) ด้านที่พักอาศัย เช่น การให้เงินช่วยเหลือสำหรับที่พักรวมทั้งค่าเช่าบ้าน 3) ด้านการเดินทาง เช่น การให้ส่วนลดค่าโดยสาร 4) ด้านการเงิน ได้แก่ สวัสดิการในรูปแบบของบำนาญและเงินช่วยเหลือ 5) ด้านรูปแบบการดำเนินชีวิต เช่น การดูแลสุขภาพและกิจวัตรประจำวันของผู้สูงอายุ 6) ด้านความมั่นคงส่วนตัว ได้แก่ การบริการดูแลด้านความปลอดภัย และ 7) ด้านอื่นๆ เช่น การให้ข้อมูลทางโทรศัพท์และสอบถามบริการเพื่อผู้สูงอายุ ขณะที่ในประเทศอังกฤษ ระบบบริการสาธารณสุขแห่งชาติและสวัสดิการสังคม ที่ให้หน่วยงานท้องถิ่นรับผิดชอบ คือ ระบบบริการสังคมสำหรับบุคคล (Personal Social Services) มีหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้มีอาการผิดปกติทางจิต และปัญญา รวมถึงครอบครัวและบุตรของบุคคลดังกล่าว (เอี่ยมพร พิชัยสนธิ, 2552) เป็นต้น

ในส่วนกรณีของประเทศไทยนั้น ได้เข้าสู่สังคมสูงอายุตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 กล่าวคือมีสัดส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 10 ของประชากร 63 ล้านคน หรือเท่ากับมีผู้สูงอายุมากกว่า 6 ล้านคน ตามการคาดประมาณประชากรของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ มีสัดส่วนประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปี

ขึ้นไปถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด และในปี พ.ศ. 2574 จะเป็นสังคมสูงอายุระดับสุดยอด เมื่อมีสัดส่วนประชากรอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปสูงถึงร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด ซึ่งสถานการณ์ผู้สูงอายุของประเทศไทย พบว่า ในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยมีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 65.1 ล้านคน มีประชากรผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป 11 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 16 ของประชากรทั้งหมด (สถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2559) แต่เดิมวิถีชีวิตสังคมไทยผู้สูงอายุจะได้รับการดูแลจากบุคคลในครอบครัวที่เป็นคนวัยหนุ่มสาวและวัยแรงงาน แต่ในปัจจุบันการดูแลผู้สูงอายุมีข้อจำกัดมากขึ้นเพราะการลดลงของภาวะเจริญพันธ์ุที่ทำให้บุตรซึ่งเป็นผู้ดูแลหลักมีจำนวนลดลง รวมถึงการย้ายถิ่นของคนวัยแรงงานไปทำงานที่พื้นที่อื่น ทำให้กำลังหลักของครอบครัวที่จะให้การดูแลผู้สูงอายุลดลงด้วยเช่นกัน การดูแลผู้สูงอายุจึงเปลี่ยนแปลงมาเป็นภาระหน้าที่ของภาครัฐในการจัดให้มีสวัสดิการและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สูงอายุ (เดโซ แสน ภักดีและ วิยุทธ์ จำรัสพันธุ์, 2562, จารุกัญญา อุดานนท์ และสุกัญญา เอ็มอัมหมร, 2562) ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้มีการบัญญัติรองรับสิทธิของผู้สูงอายุไว้โดยเฉพาะในเรื่องของสิทธิที่จะได้รับการสงเคราะห์ การจัดสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐไว้ในรัฐธรรมนูญ และยังได้มีการตรากฎหมายรองรับสิทธิดังกล่าวไว้ด้วย เช่น กฎหมายว่าด้วยผู้สูงอายุ และกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่ผู้มีหน้าที่ตามกฎหมายต้องจัดให้มีในสถานที่สาธารณะเพื่อรองรับผู้สูงอายุไว้ด้วย แต่การนำสวัสดิการและบริการต่างๆมาสู่ผู้สูงอายุนั้น แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีส่วนร่วมในการดูแลและจัดสวัสดิการเพื่อผู้สูงอายุ เนื่องจากเป็นองค์กรที่อยู่ใกล้ชิดประชาชน ทราบถึงสภาพปัญหาของพื้นที่และสามารถตอบสนองความต้องการทางสวัสดิการและบริการให้แก่ผู้สูงอายุได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์การบริหาร

ส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งใน 5 รูปแบบร่วมกับเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่ง อบต. มีภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 6 พ.ศ.2552 กำหนดให้ อบต. มีหน้าที่ความหนึ่งตามมาตรา 67 ข้อ 6 ที่ระบุให้ อบต. ต้องทำในพื้นที่ คือ เรื่องของผู้สูงอายุ (พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล, 2537) ซึ่งการดำเนินงานในช่วงแรก การช่วยเหลือผู้สูงอายุเป็นการจัดสวัสดิการในเรื่องปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่ อาศัย เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค ต่อมาสวัสดิการที่ให้การช่วยเหลือและดูแลผู้สูงอายุที่ปรากฏเป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนในปัจจุบันคือการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพผู้สูงอายุคนละ 500 บาทต่อเดือน กระทั่งมีการปรับเกณฑ์การจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุแบบขั้นบันไดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2555 เป็น 600, 700, 800, และ 1,000 บาทต่อเดือนตามเกณฑ์อายุ จากสถานการณ์โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่ต้องการการพึ่งพิงสูง ทำให้ชุมชนและท้องถิ่นมีความจำเป็นต้องศึกษาวิธีการจัดสวัสดิการสังคมเชิงรุกแก่ผู้สูงอายุโดยตรงในชุมชน เพื่อบรรเทาปัญหาของภาครัฐในการรับภาระดูแลผู้สูงอายุ และสอดคล้องกับแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ฉบับปรับปรุง ที่ได้มีการเพิ่มประเด็นการส่งเสริมระบบดูแลผู้สูงอายุในระยะยาวในชุมชน โดยเน้นการบริการถึงบ้านและส่งเสริมให้มีบริการในรูปแบบอาสาสมัครในชุมชน เพื่อเป็นการผ่อนคลายภาระของส่วนกลางที่จะดูแลผู้สูงอายุได้ทั่วถึง จึงได้เกิดโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) ขึ้นและให้ อบต. เป็นองค์กรหลักในการดำเนินงาน ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2550 ซึ่ง อผส. คือสมาชิกของชุมชนที่มีจิตอาสาและได้รับการฝึกอบรมทักษะและเสริมสร้างทัศนคติให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาในชุมชนของตนเอง โดย อผส. มีหน้าที่หลักในการดูแล เฝ้าระวังและจัดบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุ

จากรายงานการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ในปี 2557 โดยวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์และติดตามผลโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านทั่วประเทศ รวมทั้งศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ซึ่งมีจังหวัดที่ถูกกำหนดให้เป็นตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด 10 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงราย ตาก พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี ระยอง สงขลา ภูเก็ต นครพนม สุรินทร์ และ จังหวัดขอนแก่น ซึ่งผลการประเมินพบปัญหาประการหนึ่งคือการที่ อนาคตความต่อเนื่องในการกำกับติดตามผลการดำเนินงานในการให้บริการผู้สูงอายุของ อผส. จากปัญหาที่พบในรายงานการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในเรื่องการกำกับติดตามผลการดำเนินงานของ อผส. ในการให้บริการผู้สูงอายุ ที่ อนาคตยังขาดความต่อเนื่องในการกำกับติดตามอยู่ และ รายงานการศึกษาข้างต้นได้กำหนดจำนวนตัวอย่างที่เป็น อนาคต.ในจังหวัดขอนแก่น มากกว่าจังหวัดอื่นๆซึ่งประสบปัญหาเดียวกัน ในการวิจัยนี้จึงกำหนดให้จังหวัดขอนแก่นเป็นพื้นที่ในการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน โดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน
3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน

ขอบเขตและวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและเสริมด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยกำหนดขอบเขตการศึกษา ดังนี้

ขอบเขตทางด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นตัวแทนองค์การ คือปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่นทั้ง 140 แห่ง เนื่องจากขนาดประชากรต่ำกว่า 500 จากตาราง Yamane การศึกษานี้จึงใช้จำนวนประชากรทั้งหมดเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 140 ตัวอย่าง

ขอบเขตด้านเครื่องมือและเนื้อหาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถาม โดยได้มีการตั้งคำถามปลายเปิดเสริมไว้ในทุกข้อ ซึ่งกระบวนการสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วย 1) ทบทวนเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิด 2) การสังเคราะห์ และบูรณาการเนื้อหาที่ได้จากการศึกษา มากำหนดเป็นกรอบแนวคิด เพื่อนำมาสร้างแบบสอบถาม จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข ให้สอดคล้อง และครอบคลุมเนื้อหาของวัตถุประสงค์ และขอบเขตในการศึกษา 3) นำเสนอแบบสอบถามฉบับร่างที่แก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ทั้งเนื้อหาถ้อยคำ สำนวน ความชัดเจนของคำถาม และความครอบคลุมเรื่องที่ศึกษา 4) จากนั้นนำกลับมาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม และนำไปเก็บข้อมูลต่อไป ซึ่งเมื่อได้ข้อมูลที่เก็บจากกลุ่มตัวอย่างเสร็จแล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาลงรหัส จากนั้นทำการบันทึกข้อมูล วิเคราะห์ หาค่าทางสถิติ และแปลผลข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณนั้นใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Program for the Social Science) เพื่อหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจาก

แบบสอบถามชุดเดียวกับเชิงปริมาณที่มีการตั้งเป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบเติมคำในช่องว่างนั้นมาทำการประมวลผลให้เป็นหน่วยความหมายเพื่อใช้วิเคราะห์และขยายความเชิงอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดขอนแก่น ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 140 คน และกลุ่มตัวอย่างตอบกลับจำนวน 115 คน สำหรับผลการศึกษาแบ่งเป็น 3 หัวข้อ คือ 1) สภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน 2) เงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน และ 3) แนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน ดังนี้

1. สภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.)

ผลการศึกษาสภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. สามารถสรุปได้ว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส.อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนกำกับติดตาม ผลการศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.84 ระดับน้อย 2) การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของ อผส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการดูแลผู้สูงอายุ ผลการศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.84 ระดับน้อย 3) การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของ อผส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการเฝ้าระวังและเตือนภัย ผลการศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.80 ระดับน้อย 4) การรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของ อผส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ด้านการจัดบริการและสวัสดิการ

สังคม ผลการศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.72 ระดับน้อย และ 5) การรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของ อพส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ผลการศึกษาในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 2.57 ระดับน้อย

2. เจื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.)

ผลการศึกษาเจื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.) สามารถสรุปได้ว่า เจื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. จำแนกเจื่อนไขได้เป็น 2 เจื่อนไข คือ **1) เจื่อนไขภายในของการกำกับติดตาม** ซึ่งเป็นเจื่อนไขที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) สามารถควบคุมจัดการได้ตามบริบทและความเหมาะสมของหน่วยงาน ประกอบด้วย เจื่อนไขด้านผู้นำ ด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร ด้านทักษะ และเจื่อนไขด้านบทบาทหน้าที่ **2) เจื่อนไขภายนอกของการกำกับติดตาม** ซึ่งเป็นเจื่อนไขที่องค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถควบคุมจัดการเองได้ต้องอาศัยการปรับตัวเพื่อให้การกำกับติดตามมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น ประกอบด้วย เจื่อนไขด้านความร่วมมือ ด้านกฎระเบียบ ด้านองค์ความรู้และทักษะ และเจื่อนไขอุปกรณ์หรือสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจากเจื่อนไข 2 ประการข้างต้น ส่งผลให้ อบต. มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. ในบทบาทด้านการส่งเสริมอาชีพแก่ผู้สูงอายุและบทบาทหน้าที่ในการจัดเก็บข้อมูลของผู้สูงอายุตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมอบหมายให้เท่านั้น

3. แนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน(อพส.)

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อพส.) สามารถสรุปได้ว่า แนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. แบ่งได้ 3 แนวทาง ดังนี้ **1) แนวทางที่สามารถดำเนินการเองได้ (ทำเอง)** แนวทางแรกเป็นแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตาม

การดำเนินงานของ อพส. ที่ อบต. สามารถดำเนินการเองได้ทันที ซึ่งแนวทางแรกคือ การวางแผน โดยในการวางแผนการดำเนินการนั้น เป็นการวางแผนร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการบูรณาการในการทำงาน การวางแผนสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็น เช่น การประชาสัมพันธ์ การเพิ่มจำนวน อพส. ที่เป็นบุคคลในครอบครัว โดยที่กิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจถึงบทบาทหน้าที่ของ อพส. อันเป็นการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. รูปแบบหนึ่ง **2) แนวทางที่ต้องร่วมทำกับหน่วยงานอื่น (ทำร่วม)** แนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. แนวทางนี้ อบต. ต้องร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ ที่ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับเรื่องผู้สูงอายุ เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานในพื้นที่ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านสาธารณสุข ซึ่งเปรียบเสมือนพี่เลี้ยงที่จะคอยทำหน้าที่ในการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. รวมถึงหน่วยงานอื่นๆ หรือ กลุ่มบุคคลที่มีการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุ นอกจากนั้นการสร้างความร่วมมือ เพื่อขอสนับสนุนงบประมาณเป็นอีกแนวทางหนึ่ง โดยทั้งสองหน่วยงานต้องหาจุดร่วมที่ทั้งสองฝ่ายได้รับประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ อพส. ที่จะมีความต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงาน และ **3) แนวทางที่ต้องให้ส่วนกลางดำเนินการให้ (ทำให้)** แนวทางที่ต้องให้ส่วนกลางดำเนินการให้ (ทำให้) เป็นแนวทางที่ อบต. ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่ต้องได้รับการพิจารณาผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจากหลายภาคส่วนเพื่อประกาศเป็นกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องสำหรับการปฏิบัติงาน ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ครอบคลุมกับ อพส. ทั่วประเทศ นอกจากกฎหมาย กฎระเบียบแล้ว แนวทางที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการเองได้ คือ งบประมาณ ที่จะใช้ในการจ่ายค่าตอบแทน หรือดำเนินงานด้านที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นรายจ่ายประจำที่ต้องได้รับการจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน แต่แนวทางดังกล่าวจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อ

มีกฎหมายที่ให้อำนาจในการดำเนินการไว้ ซึ่งทั้ง 3 แนวทางปรากฏตามตารางสรุปแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. ด้านล่างนี้

ตารางที่ 1: สรุปแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส.

แนวทางการพัฒนา การกำกับติดตาม	ทำเอง	ทำร่วม	ทำให้
1. การวางแผน	✓	✓	
2. การประชาสัมพันธ์	✓	✓	
3. การสร้างความร่วมมือ		✓	
4. การออกกฎหมาย			✓
5. งบประมาณ			✓

การอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่าสภาพทั่วไปในการกำกับติดตามการดำเนินงานของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.) ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย ดังนี้ 1) ด้านการวางแผนกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย เนื่องจากโครงการ อผส. เป็นเพียงนโยบายด้านการคุ้มครองสถานภาพผู้สูงอายุที่มอบหมายให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นองค์กรหลักในการดำเนินงานร่วมกับภาครัฐ และภาคประชาชนในท้องถิ่น และมีกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสนับสนุนด้านวิชาการเท่านั้น (มติคณะรัฐมนตรี, 2550) ซึ่งไม่ใช่ภาระหน้าที่หลักในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่เพียงให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของ อผส. เท่านั้น เช่น การประสานงาน การส่งเสริม การอำนวยความสะดวก การกำกับติดตาม โดยขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้ว่าในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ว่าจะให้ความสำคัญหรือดำเนินการประเด็นใด ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระดับการปฏิบัติน้อย โดยเฉพาะการสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ อาคารสถานที่ และด้านบุคลากร (ศศิพร เลิศรัตนพันธุ์, 2557) เนื่องจากข้อจำกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละแห่ง ส่งผลให้การวางแผนกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. ไม่ได้มีการดำเนินการที่มีความชัดเจนมากนักทั้งใน การกำหนดจุดมุ่งหมาย การกำหนดประเด็น เครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมถึงวิธีการเข้าถึงข้อมูล ดังนั้น หากต้องการให้การวางแผนกำกับติดตามการดำเนินงานของ อพส. มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น การกำหนดให้ประเด็น อพส. เป็นภาระหน้าที่ที่ต้องดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่ง

2) ด้านการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามการดำเนินงานของ อพส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ในด้านการดูแลผู้สูงอายุ การเฝ้าระวังและเตือนภัย และด้านการจัดบริการและสวัสดิการสังคม ผลการศึกษาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย เนื่องจากบทบาทหน้าที่นี้เป็นเพียงกิจกรรมส่วนหนึ่งใน 20 กิจกรรมที่ อพส. ต้องดำเนินการ โดยบทบาทที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ความสำคัญและต้องการให้ อพส. ดำเนินการเป็นการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนด้วยการ เยี่ยมเยียนสอบถามทุกข์สุข การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้สูงอายุ (ภูเบศ มานะสุคนธ์, 2557) การให้ความรู้ การประสานหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหา และการพาไปร่วมกิจกรรมในชุมชน (วรเวศม์ สุวรรณระตา และคณะ, 2557)

3) ด้านการรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของ อพส. ในการจัดบริการและสวัสดิการผู้สูงอายุ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับการปฏิบัติน้อย เช่นเดียวกัน เนื่องจากการรายงานผล เป็นการสื่อสารสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสีย และตัดสินใจว่าจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้กับหน่วยงานอย่างไร อีกทั้งยังช่วยสร้างความเข้าใจของการทำงานที่ผ่านมา และจะเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป ซึ่งในการรายงานผลการติดตามการดำเนินงานของ อพส. นั้น จะต้องมีการดำเนินการอย่าง

ต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานที่เป็นข้อมูลที่แท้จริง แต่ในทางปฏิบัติแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถดำเนินการได้อย่างสม่ำเสมอ เนื่องจากข้อจำกัดด้านทรัพยากร เช่น บุคลากรไม่เพียงพอ มีหน้าที่รับผิดชอบหลายอย่าง ขาดองค์ความรู้เฉพาะในการแพร่ผลการดำเนินงานด้วยรูปแบบต่างๆ เช่น เว็บไซต์ รวมถึงขาดงบประมาณซึ่งยังมีไม่เพียงพอและที่มีอยู่ก็ขาดความต่อเนื่อง (วรเวศม์ สุวรรณระดา และคณะ, 2557) ในการจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็น ซึ่งข้อมูลที่น่ามารายงานนั้นมีทั้งที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยตรง และข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงแต่จำเป็นต้องนำมาวิเคราะห์ ซึ่งข้อมูลที่ต้องการวิเคราะห์จะนำไปใช้เป็นส่วนประกอบของกระบวนการจัดการทำข้อมูลต่อไป (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2541)

เงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. เงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. มีทั้งเงื่อนไขที่สามารถควบคุมได้ และเงื่อนไขที่ไม่สามารถควบคุมได้ แต่ทั้งสองเงื่อนไขนั้นจะมีความแตกต่างกันในบริบทของ อบต. เนื่องจากปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในแต่ละพื้นที่จะมีความแตกต่างกัน แต่สิ่งสำคัญที่ต้องคำนึงถึงคือ การให้บริการอย่างทั่วถึง มีความเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ (Edwin B. Flippo ,1996 อ้างถึงใน วิชาวิ ฤกษ์ณะ ภูติ ,2554) ซึ่งถ้าหากยึดแนวทางข้างต้นแล้ว เงื่อนไขที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. จะไม่เป็นอุปสรรคต่อการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. แต่จะช่วยเหลือจนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่แท้จริงในพื้นที่

สำหรับแนวทางในการพัฒนาการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. แบ่งเป็น 3 แนวทาง คือ 1) แนวทางที่สามารถดำเนินการเองได้ (ทำเอง) 2) แนวทางที่ต้องร่วมทำกับหน่วยงานอื่น (ทำร่วม) และ 3) แนวทางที่ต้องให้ส่วนกลางดำเนินการให้ (ทำให้) ซึ่งทั้ง 3 แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ อบต. สามารถกำหนดโดยต้องมีการวิเคราะห์ศักยภาพของหน่วยงานตนเองก่อน เพื่อให้ทราบถึงสถานภาพปัจจุบันและกำหนดแนวทางที่มีความเหมาะสมกับหน่วยงานของตนเอง ซึ่งสิ่งที่ต้องคำนึงถึงนั้นต้อง

ประกอบไปด้วย จุดมุ่งหมาย ประโยชน์ องค์ประกอบ เทคนิควิธี ประเภท และขั้นตอนของการกำกับติดตาม (พิสนุ พองศรี, 2553) หาก อบต.ใดกำหนดประเด็นดังกล่าวอย่างถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จะทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงสำหรับการกำกับติดตามการดำเนินงานของ อผส. และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. การกำกับติดตามการดำเนินงาน ด้านการวางแผน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ควรมีการร่วมวางแผนกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านผู้สูงอายุ เช่น รพ.สต. พม. และ อสม. เป็นต้น เพื่อให้เกิดการบูรณาการในการดำเนินงานร่วมกัน ทั้งในด้านคน เงิน/งบประมาณ อุปกรณ์/เครื่องมือ และเพื่อเป็นการลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน นอกจากนี้การวางแผนการเพิ่มจำนวน อผส. โดยสนับสนุนให้สมาชิกในครอบครัวที่มีผู้สูงอายุเข้าร่วมโครงการ จะช่วยให้ผู้สูงอายุในชุมชนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึงและเหมาะสม

2. การกำกับติดตามการดำเนินงาน ด้านการรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น ควรมีแผนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งในด้านการดูแลผู้สูงอายุ ด้านการเฝ้าระวังและเตือนภัย และ ด้านการจัดบริการและสวัสดิการสังคม รวมถึงการกำหนดจุดมุ่งหมายการดำเนินงานในการพัฒนาด้านผู้สูงอายุที่ชัดเจน เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลที่ต้องการที่แท้จริงสำหรับการดำเนินงานในเรื่องนั้นๆ เพื่อที่จะได้มอบหมายภาระงานด้านการรวบรวมข้อมูลที่ต้องกรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องการที่แท้จริง ซึ่งจะเป็นการลดภาระหน้าที่ในด้านนี้ของ อผส. และได้ข้อมูลที่มีคุณภาพสำหรับการนำไปใช้งาน

3. การกำกับติดตามการดำเนินงาน ด้านการรายงานผล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่นควรมีการกำหนดระยะเวลาในการกำกับติดตามการดำเนินงาน ด้านการรายงานผล ที่แน่นอน สม่ำเสมอ เพื่อให้ได้รับข้อมูลการดำเนินงาน

ที่เป็นปัจจุบัน โดยมอบหมายให้ผู้นำชุมชน หรือตัวแทนทำหน้าที่ดังกล่าว ซึ่งอาจใช้วิธีการทั้งที่เป็นทางการ เช่น การจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษรตามแบบฟอร์มเอกสารที่กำหนดขึ้น การส่งรายงานประจำเดือน เป็นต้น และวิธีการที่ไม่เป็นทางการ เช่น การรายงานด้วยวาจา การรายงานในสื่อออนไลน์ เป็นต้น ซึ่งวิธีการเหล่านี้จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน และสามารถวางแผนการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุที่เหมาะสมได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- จารุกัญญา อุดานนท์ และสุกัญญา เอ็มอัมธรรม. (2562). การประเมินคุณภาพตัวชี้วัดผลการดำเนินงานของโรงเรียนผู้สูงอายุต้นแบบในประเทศไทย. **วารสารการบริหารปกครอง** 8 (2): 118 - 154
- เดโช แสนภักดี และวิยุทธ จำรัสพันธ์. (2562). ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จของการบริหารจัดการระบบดูแล และส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา. **วารสารการบริหารปกครอง** 8 (1): 40 - 61
- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 111 ตอนที่ 53 ก หน้า 11 วันที่ 2 ธันวาคม 2537.
- พิสนุ ฟองศรี. (2553). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ: บริษัทด้านสุทธาการพิมพ์จำกัด.
- ภูเบศ มานะสุคนธ์. (2557). **แนวทางส่งเสริมการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน กรณีศึกษาอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้านพื้นที่จังหวัดลำปาง**. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มติคณะรัฐมนตรี. (2550). **นโยบายด้านการคุ้มครองสถานภาพผู้สูงอายุโดยการขยายผลการดำเนินงานโครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน**. สืบค้นเมื่อ 30

ธันวาคม 2560, จาก <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2550-04-10.html>.

วรรณลักษณ์ เมียนเกิด. (2559). รายงานผลการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ระบบการดูแลทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ. กรุงเทพฯ: เจ ประรินทร์.

วรเวศม์ สุวรรณระดา และคณะ. (2557). การประเมินผลการดำเนินงานโครงการขยายผลอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.). วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิภาวี ฤกษ์ชะอุติ. (2545). สวัสดิการสังคม. ขอนแก่น: โรงพิมพ์คลังนานาวิทยา.

ศศิพร เลิศรัตนพันธุ์. (2557). ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดตากต่อการจัดบริการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุที่บ้าน (อผส.). วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2541). คู่มือการติดตามและประเมินโครงการพัฒนาในระดับจังหวัด. กรุงเทพฯ: สถาบันดำรงราชานุภาพ.

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. (2559). สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2555). โครงการวิจัยการประมาณการงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุและแหล่งที่มาของเงิน. รายงานวิจัย.

เอื้ออมพร พิษัยสนธิ. (2552). นโยบายเศรษฐกิจด้วยสวัสดิการสังคม: บทวิเคราะห์ประสบการณ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Curry, N., Holder, H. and Patterson, L. (2013). Caring for an ageing population: Points to consider from reform in Japan. Nuffield Trust.

Translated Thai References

- Cabinet Resolutions. (2007). **Policy on the protection of elderly health by expanding the performance of elderly Homecare Volunteers.** Retrieved December 30, 2017, from <http://www.eppo.go.th/admin/cab/cab-2550-04-10.html>.
- Fongsi, P. (2010). **Project Assessment techniques.** Bangkok: Dan Suttha Printing Co., Ltd.
- Grisanaputi, W. (2002). **Social welfare.** Khon Kaen: Klungnana Vitthaya Printing.
- Institute for Population and Social Research Mahidol University. (2016). **Situation of the Thai Elderly 2015.** Bangkok: Amarin Printing and Publishing Public Company Limited.
- Kanjanawasee, S. & et. al. (1998). **A Guide for monitoring and evaluating development projects at the provincial level.** Bangkok: Damrong Rajanuphap Institute.
- Lertrattanapan, S. (2014). **The Readiness of Tak Province Local Administration to the Service Management of the Elderly Home Caregiver Volunteers.** A Thesis of Master Degree of Social Welfare Administration, Faculty of Social Administration Thammasat University.
- Manasukon, P. (2014). **Guideline on Enhancing Operation of Homecare Volunteers: A Case Study of Homecare Volunteers of Lampang Province.** A Thesis of Master Degree of Social Welfare

Administration, Faculty of Social Administration Thammasat University.

Miankerd, W. (2016). **A Research Report of Social Care System for Elderly**. Bangkok: J. Print.

Phijaisanit, E. (2009). **Economic Policy on Social Welfare: Experience analysis in Western countries** . Bangkok: Thammasat University Printing.

Saenpukdee, D. and Chamruspanth, V. (2019). Factors for the Achievement of the Geriatric's Management System and Geriatric's Life Quality Promotion in Nakhon Ratchasima, **Governance Journal 8** (1): 40- 61

Suwanrada, W. & et. al. (2014). **Evaluation of the Replication Project of the elderly Homecare Volunteers**. College of Population Studies, Chulalongkorn University

Tambon Council and Tambon Administrative Authority Act, B.E. 2537. Royal Thai Government Gazette, Rule Number 111 Selection Number 53 A. 1994 December 2.

Thailand Development Research Institute. (2012). **Research project, budget estimates for the elderly and sources of money**. Research Report.

Udanont, J. and Aimimtham, S. (2019). Quality Evaluation of Performance Indicators of the Elderly School Prototype in Thailand, **Governance Journal 8** (2): 115 - 154